

KOMITESAG

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Stormgade 2-6
1470 København K
Tlf. 3392 2800
Fax 3392 2801
kemin@kemin.dk
www.kemin.dk

Notat til folketinget om forslag fra EU-kommissionen til forordning, der implementerer direktiv 2009/125/EF i forhold til at fastlægge eco-designkrav til vandpumper

6. december 2011

J nr. 2011 - 6176

Kommissionen har den 18. november 2011 fremsendt et udkast til forordning om minimumskrav til vandpumpers energieffektivitet. Forslaget er et led i udmøntningen af Eco-designdirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energiforbruget for energirelaterede produkter ved hjælp af bindende minimumskrav.

Forslaget forventes sat til afstemning d. 16. december 2011 i en regulerende komité efter forskriftsproceduren med kontrol. Forslaget stiller krav til vandpumpers hydrauliske energieffektivitet. Forslaget skønnes at have begrænsede, men positive klimamæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark såvel som for EU som helhed som følge af et lavere energiforbrug i brugsfasen af de berørte produkter. Forslaget vurderes ikke at berøre statsfinanserne, det vurderes at have en positiv effekt på samfundsøkonomien og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra administrationsbyrde for erhvervslivet. Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag og agter derfor at stemme for forslaget.

1. Resumé

Kommissionen har den 18. november 2011 fremsendt et udkast til forordning om minimumskrav til vandpumpers energieffektivitet. Forslaget er et led i udmøntningen af Eco-designdirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energiforbruget for energirelaterede produkter ved hjælp af bindende minimumskrav.

Forslaget forventes sat til afstemning d. 16. december 2011 i en regulerende komité efter forskriftsproceduren med kontrol. Forslaget stiller krav til vandpumpers hydrauliske energieffektivitet. Forslaget skønnes at have begrænsede, men positive klimamæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark såvel som for EU som helhed som følge af et lavere energiforbrug i brugsfasen af de berørte produkter. Forslaget vurderes ikke at berøre statsfinanserne, det vurderes at have en positiv effekt på samfundsøkonomien og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra administrationsbyrde for erhvervslivet. Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag og agter derfor at stemme for forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har den 18. november 2011 fremsendt et udkast til forslag til forordning om krav til rotorvandpumper, som markedsføres for første gang på det indre marked. Vandpumper defineres i forslaget som den hydrauliske del af en pumpe, der pumper rent vand. Forordningen stiller krav til vandpumpers relative energieffektivitet. Minimumskravene til elmotoren, der driver vandpumpen er fastsat i Eco-designforordningen for elmotorer Kommissionens regulering nr. 640/2009/EC.

Forslaget forventes at blive sat til afstemning d. 16. december 2011.

Det forventes ikke, at Kommissionen fremsætter et forslag til delegeret retsakt for energimærkning af vandpumper.

3. Hjemmelsgrundlag

Forordningen har hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (Eco-designdirektivet) specielt artikel 15. Eco-designdirektivet er baseret på Traktatens artikel 95 (indre marked). Forordningen er et led i rækken af gennemførelsesforanstaltninger under Eco-designdirektivet.

Forslaget behandles i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol jf. bestemmelserne i artikel 5a stk. 1-4 og art. 7 i afgørelse 1999/468/EF.

4. Nærhedsprincippet

Forslaget til forordning er et led i udfyldelsen af Eco-designdirektivet og stiller krav til den type af produkter, der er omfattet af udkastets definition.

Hvis de enkelte medlemslande fastsætter nationale krav til de pågældende produkter, vil der være risiko for forskelligartede nationale bestemmelser og procedurer, som ikke stemmer overens på tværs af landegrænserne i EU. Dette vil resultere i barrierer for varernes fri bevægelighed inden for Fællesskabet og unødige omkostninger for erhvervslivet. Sådanne regler må derfor have det samme indhold i Fællesskabet. I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør tiltag inden for området derfor gennemføres på fællesskabsniveau.

5. Formål og indhold

Forslaget har til formål at begrænse energiforbruget ved at sætte minimumskrav til vandpumpers hydrauliske energieffektivitet.

Krav til energieffektivitet:

Ifølge forslaget skal vandpumper overholde minimumskrav for energieffektivitet i form af et Minimums Energieffektivitets Indeks (MEI).

Minimums Energieffektivitets Indekset (MEI) er bestemt ved, at energieffektiviteten for en meget stor del af markedets pumper er kortlagt. Værdien af MEI angiver, hvor stor en del af de kortlagte pumper, der ville blive skåret bort. Et krav om et MEI større end eller lig 0,1, betyder altså at pumper med en energieffektivitet(η) som er dårligere end de 10 pct. af pumperne på marked med dårligst energieffektivitet(η) (på det tidspunkt, hvor kortlægningen fandt sted) ikke kan overholde kravene.

Det er i Kommissionens forslag konkluderet, at MEI lig 0,7 kan ses som et mål for bedst tilgængelige teknologi på det tidspunkt for forordningens ikrafttræden. Dette forklares med, at denne afskæring giver forbrugeren en betragtelig reduktion i livscyklusomkostningerne.

Pumpens energieffektivitet(η) bestemmes ved den mekaniske energi, der overføres til væsken gennem pumpen, divideret med den mekaniske energi, som er tilført pumpen på dens aksel. Energieffektiviteten(η) skal bestemmes både i driftpunktet med bedst effektivitet (BEP), og i et driftpunkt med delbelastning (75 pct. af BEP) samt i et driftpunkt med overbelastning (110 pct. af BEP). Effektiviteten(η) i alle disse tre punkter skal alle overholde kravene for at pumpen som helhed opfylder kravene i forordningen.

Trinvis indfasning

Effektivitetskravene foreslås indført i to trin:

Trin 1) Fra 1. januar 2013 sættes følgende krav:

Vandpumper skal have et minimums energieffektivitetsindeks MEI, der er større end 0,1.

Trin 2) Fra 1.juli2014 sættes følgende krav:

Vandpumper skal have et minimums energieffektivitetsindeks MEI, der er større end 0,4.

Informationskrav

Fra 1. januar 2013 er der for alle vandpumper desuden krav om, at leverandøren stiller information til rådighed om bl.a. energieffektivitet, dels i den tekniske dokumentation, dels frit tilgængelig på producentens hjemmeside.

Generelt:

I forbindelse med myndighedernes kontrol af overholdelse af kravene indføres en tolerance ved testproceduren på 5 pct.

Senest fem år efter ikrafttrædelse skal Kommissionen revurdere forordningen i forhold til den teknologiske udvikling med henblik på eventuel revision. Herunder vurderes mulighederne for at ændre reguleringen, så der i stedet bliver tale om en "udvidet produkt tilgang", dvs. at muligheden for at sætte et krav til "pumpeproduktet" effektivitet, og "pumpeproduktet" omfatter her udover den hydrauliske del også tilhørende elmotor og frekvensomformer, som med den udvidede produkttilgang, ses som en del af pumpeproduktet.

Andre miljøparametre end energieffektivitet:

Det er i Kommissionens forudgående studie vist, at elforbrug i brugsfasen er den eneste signifikante eco-design-parameter.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet vil i overensstemmelse med den valgte komité-procedure udtale sig, efter at komitéen har stemt om forslaget.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Der eksisterer ingen danske regler for den minimale energieffektivitet for vandpumper.

Forslaget til forordning for ecodesign vil, hvis den vedtages i ovennævnte komité, samt af Rådet og Europa-Parlamentet, være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på statsligt niveau medføre minimale øgede omkostninger til markedsovervågning og -kontrol mv. Omkostningerne dækkes inden for Klima,- og Energi-, og bygningsministeriets bevillingsmæssige rammer.

Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Producenter af produkter, der er omfattet af dette forslag, skal dokumentere, at deres produkter overholder forslagets bestemmelser. Dette vurderes imidlertid

ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde i forhold til de dokumentations- og informationskrav, producenter af elektrisk og elektronisk udstyr, herunder producenter af vandpumper, allerede er omfattet af.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Som følge af en reduktion af det danske energiforbrug skønnes forslaget at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, omend et reduceret energiforbrug også vil medføre et isoleret afgiftstab for staten. Eventuelle prisstigninger på produkterne, som følger af producenternes meromkostninger til udvikling og produktion af produkter med lavere elforbrug, vil, ifølge de analyser EU-Kommissionen har ladet gennemføre i forarbejderne for eco-designkrav til vandpumper, være mindre end de besparelser, der følger af et lavere energiforbrug i produkternes brugsfase.

Konsekvenser for miljø og beskyttelsesniveau

Forslaget stiller krav om energieffektivitet for vandpumper og vil reducere EUs el-forbrug og dermed også klimapåvirkningen. Kommissionen vurderer, at krav i forslaget for vandpumper vil føre til en reduktion af energiforbruget til pumpning af rent vand på ca. 3,3 TWh pr. år. Uden kravene i Eco-designdirektivet forventes EU's samlede energiforbrug til produktgruppen at stige fra ca. 109 TWh pr. år i 2005 til 136 TWh pr. år i 2020 (10⁹ kilowatt timer pr. år). Denne el-besparelse forventes at medføre en årlig reduktion af CO₂-udledninger i EU på ca. 1,5 millioner tons.

For danske forhold viser Energistyrelsens modelberegninger, at Eco-designkravet vil medføre en el-besparelse på forventet 50 GWh pr. år i 2020, svarende til husstandenes elforbrug i en mellemstor dansk provinsby.

9. Høring

Forslaget blev sendt i høring i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg fra den 1. december til den 5. december 2011.

Der blev modtaget høringssvar fra CO-industri, der støtter op om forslaget, med den begrundelse at generelt er skærpede krav i lovgivning og regulering til miljø- og klimavenlighed er en af de allervigtigste veje til at opfylde målet om et fossilfrit samfund, hvor det er en forudsætning, at energiforbruget nedbringes væsentligt, før det er realistisk at vedvarende energi kan opfylde hele vores energibehov.

Det Økologiske råd(DØR) er ligeledes enige i, at regeringen bør stemme for forslaget, men mener samtidig at set i forhold til et benchmark på MEI 0,70 er ambitionsniveauet sat noget lavt i udkastet. Derfor støtter DØR at regeringen arbejder for at stramme kravene til Trin 1(fx til MEI 0,2).

Herudover mener de, at regeringen også bør arbejde for at få strammet kravet til Trin 2. Især set i forhold at baggrundsrapporten viser et betydeligt større potentiale og da strammere krav i denne produktgruppe betyder at forbrugere og virksomheder sparer flere penge. De foreslår derfor at Trin 2 strammes til

MEI 0,5. Samtidig støtter de op om, at regeringen arbejder for at Kommissionens forslag til revision skal forelægges 4 år efter ikrafttrædelse og ikke efter 5 år.

Erhvervs og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitetsvurdering i Erhvervsvurdering (CKR) stiller sig positive overfor de begrænsede administrative konsekvenser. CKR vurderer at der kan være mindre omkostningsbyrder ifb. med ajourføring af teknisk dokumentation, men at det ikke udgøre en væsentlig ekstra byrde for virksomhederne, og at det kan være en konkurrencemæssig fordel for danske virksomheder at alle producenter af varmepumper skal opgive produktets energieffektivitet på deres hjemmeside.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag til krav til vandpumper. Regeringen agter derfor at stemme for forslaget.

Regeringen vil arbejde for, at det i trin 1 foreslåede krav til minimumseffektivitetsindekset strammes, hvorved en lidt større del af de dårligste pumper fjernes fra markedet tidligere. Det vil have en betydning for reduktion i energiforbruget mange år frem, idet en vandpumpe typisk har en levetid på mindst 15 år. Og da forordningen allerede er forsinket vurderes det, at industrien har haft tilstrækkelig tid til at omstille produktionen.

Regeringen vil støtte et evt. forslag om at kravet til minimumseffektivitetsindekset i trin to strammes.

Regeringen vil arbejde for, at Kommissionen skal fremlægge et forslag til revision af forordningen for vandpumper ikke senere end fire år efter ikrafttræden, og ikke efter fem år som foreslået. Baggrunden er, at den udvidede produkttilgang, hvor der sættes krav til den samlede effektivitet af den hydrauliske del af pumpen sammen med tilknyttede elmotor og frekvensomformer, vurderes at være mere hensigtsmæssig. Årsagen til, at den udvidede produkttilgang ikke foreslås indført allerede i dag er, at der ikke endnu findes harmoniserede metoder til at understøtte denne tilgang, men metoderne forventes klar allerede inden for de næste par år.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der er generel opbakning til de krav, som Kommissionen foreslår.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.